

Zonde tegen de Heilige Geest

Markus 3.20-35

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2015

Groen is de kleur van de natuur, van groei en van levenskracht. In de lange groene periode die voor ons ligt in het kerkelijk jaar, zullen wij ons richten op het gewone christelijke leven.

Het gewone christelijke leven? Dat is het leven dat gericht is op Jezus Christus.

Het is voor ons geestelijk leven heel belangrijk dat wij ons op Hem richten. En ook dat wij dat op de juiste manier doen.

Veel mensen kijken naar Jezus. Maar wat zien zij? Schriftgeleerden uit Jeruzalem waren helemaal naar Jezus toe gekomen. Zij keken naar Hem en trokken hun conclusie. 'Hij is bezeten door Beëlzebul' en 'Hij drijft de demonen uit door de aanvoerder van de demonen.'

Zijn familie kwam naar Hem toe. En hun conclusie? 'Hij is buiten Zichzelf.' Zeggen dat iemand gek is, is nauwelijks vriendelijker dan zeggen dat iemand door de duivel bezeten is. In het Arabisch is het letterlijk hetzelfde. 'Huwa magnoon', hij is gek, betekent letterlijk: hij heeft een jinni, een geest.

1. Wat gebeurde er?

Wat zagen deze mensen toen zij naar Jezus keken? Wat zagen zij waardoor zij dachten dat Hij gestoord was?

Aan het begin van het Evangelie van Markus lezen wij dat Jezus met Zijn optreden was begonnen. Hij genas veel mensen, bevrijdde mensen van boze geesten en deed dit op een schaal die werkelijk verbazingwekkend was.

Als dat het enige was geweest wat Hij deed, was Hij er misschien mee weggekomen. Maar Hij zei ook dat Hij zonden kon vergeven. En dat is iets wat uitsluitend aan God toekomt.

Maar Hij vond het ook helemaal niet erg om nauw om te gaan met zeer zondige mensen.

En Hij trok Zich ook niet al te veel aan van de kleine lettertjes van de Joodse wetgeving.

Vervolgens besloot Hij om zijn twaalf discipelen eropuit te sturen om Zijn Evangelie te verkondigen, mensen te genezen en demonen uit te drijven.

Dit gebeurde in Galilea, in het noorden van Israël. In Jeruzalem begonnen de godsdienstige leiders zich grote zorgen te maken. Terwijl de mensen in Galilea zich verheugden over de manier waarop God voor hen zorgde, waren de theologen in Jeruzalem diep verontwaardigd.

Misschien kwam het doordat Jezus grote menigten aantrok. Misschien omdat Hij de godsdienstige opvattingen van de gevestigde orde ondermijnde. Misschien vanwege Zijn aanspraken op goddelijke autoriteit. Of misschien omdat Zijn optreden werkelijk doeltreffend was en de mensen daadwerkelijk hielp.

Dus begonnen zij het gerucht te verspreiden dat Jezus wel door Beëlzebul bezeten moest zijn. Dat was een van de Joodse namen voor de duivel en betekende ‘Heer van de vliegen’. Ze vergeleken Jezus dus met vliegen en met alles wat vliegen aantrekt. Dat was buitengewoon vernederend.

Probeerden zij zo een wig te drijven tussen Jezus en de massa? Waarschijnlijk wel. Maar het werkte niet. De mensen bleven naar Hem toe komen.

Zou jij niet naar Jezus toe gaan als je bij Hem onvoorwaardelijke liefde, goddelijke vergeving, steun en genezing kon ontvangen? Ja, werkelijk alles wat je nodig hebt? Laat de mensen maar praten. Wij weten wat Jezus voor ons kan doen.

Jezus was zo populair onder de mensen dat Hij zelfs geen tijd had om te eten.

Toen kwam Zijn familie Hem halen. ‘Hij is buiten Zichzelf’, zeiden ze.

Het is al erg genoeg om vijanden te hebben. Maar als je eigen familie denkt dat je gek bent, komt dat bijzonder hard aan. Ook al hielden de mensen van Jezus, het moet Hem diep hebben geraakt dat Zijn eigen familie niet aan Zijn kant stond.

2. Zonde tegen de Heilige Geest

In deze context van spot en afwijzing sprak Jezus over de onvergeeflijke zonde tegen de Heilige Geest. Dit was niet het moment om tegen deze mensen te zeggen: ‘Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven.’ Dat zei Jezus tegen mensen die in Hem geloofden.

Tegen degenen die Hem gelijkstelden aan de duivel en Hem voor gek verklaarden, zei Hij.

Wie echter gelasterd heeft tegen de Heilige Geest, heeft geen vergeving in eeuwigheid, maar is schuldig aan een eeuwige zonde.

Wat bedoelde Jezus hiermee? Had Hij het niet iets duidelijker kunnen zeggen? Deze uitspraak van Jezus heeft door de eeuwen heen de ernstigste pastorale problemen veroorzaakt.

Er zijn zoveel mensen die gebukt gaan onder schuldgevoelens en om uitleg van dit vers vragen. Mensen die van nature geneigd zijn zich schuldig te voelen, vanwege hun persoonlijkheid, omdat zij door tegenslagen zijn neergedrukt of omdat zij een vertekend beeld van God hebben.

Zodra zij deze passage tegenkomen, zijn zij ervan overtuigd dat zij op de een of andere manier tegen de Heilige Geest hebben gelasterd. En dat terwijl zij geen flauw idee hebben wat ‘lasteren tegen de Heilige Geest’ precies betekent. Ze kunnen zich ook helemaal niet herinneren dat zij ooit iets hebben gedaan wat daaronder zou vallen.

Toch zijn zij ervan overtuigd dat zij het ergens in hun leven moeten hebben gedaan en dat dit verklaart waarom zij zo ongelukkig zijn.

Misschien zijn deze mensen inderdaad ongelukkig, maar dat komt doordat zij om de een of andere reden voortdurend bezig zijn zichzelf met buitensporige schuldgevoelens op te zadelen. Die schuldgevoelens hangen samen met de manier waarop wij naar onszelf kijken, maar ook met de manier waarop wij naar God kijken.

Veel christenen maken zulke perioden door. In ieder geval op enig moment in hun jeugd, en soms ook later in hun volwassen leven. Bijvoorbeeld wanneer wij door een grote crisis gaan rondom onze eigenwaarde, of wanneer wij teleurgesteld zijn in ons eigen, verre van volmaakte gedrag.

Wanneer dat gebeurt, moeten wij luisteren naar de woorden van de apostel Johannes. In zijn brief zegt hij dat wanneer ons hart ons veroordeelt, wij moeten bedenken dat Jezus groter is dan ons hart.

Maar soms gebeurt het dat de veroordeling van ons hart, onze zelfveroordeling, in combinatie met deze passage over de zonde tegen de Heilige Geest, zelfs de luidste en krachtigste geruststelling overstemt.

Jezus zegt tegen christenen die gebukt gaan onder schuldgevoelens: 'Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast zijn.' Maar zulke mensen lijken dat vaak niet echt tot zich te kunnen laten doordringen.

Zij zijn meer onder de indruk van de woorden die Jezus sprak tegen mensen die niet in Hem geloofden en Hem behandelden alsof Hij door een demon bezeten en gek was.

Maar luister eerst goed naar wat Jezus daarvoor zei:

Alle zonden zullen de mensenkinderen vergeven worden, en welke lasteringen zij ook maar uitgesproken zullen hebben...

Dat is Evangelie! Heb je gezondigd? Ernstig gezondigd? Zware zonden begaan? Dodelijke zonden? Veel zonden? Ze zullen worden vergeven.

'Alle zonden zullen worden vergeven.' Jezus zei dat letterlijk.

3. Wat betekent het om familie van Jezus te zijn?

Alle zonden worden vergeven als wij geloven.

Als wij niet geloven, lijkt God als het ware Zijn handen ten hemel te heffen.

'Ik heb je volledige vergeving aangeboden. Ik heb de prijs met Mijn eigen leven betaald. Wat kan Ik doen als jij je handen niet in geloof opent om Mijn vergeving te ontvangen?'

Dat is de zonde tegen de Heilige Geest. Die zal niet worden vergeven.

Maar wat is dat dus?

Het is wat de schriftgeleerden en sommige familieleden van Jezus deden. Het is naar Jezus luisteren, zien wat Hij doet en Hem vervolgens bespotten en voor gek verklaren.

Of om het eenvoudiger te zeggen: het is niet in Hem geloven.

Zonde tegen de Heilige Geest betekent dat wij niet erkennen dat God door de Heilige Geest in Jezus aan het werk is. Dat wij niet erkennen dat Jezus de tempel van God is. Dat wij niet aanvaarden dat Zijn leven, Zijn dood en Zijn opstanding voor onze redding zijn.

De theologen en sommige familieleden van Jezus zagen Hem en bespotten Hem. Deze zonde van ongeloof kan niet worden vergeven, juist omdat geloof in Jezus de voorwaarde is om Gods vergeving te ontvangen.

Jezus keert Zich af van de theologen, zelfs van die familieleden die Hem hadden afgewezen, en richt Zich tot de menigte. Hij kijkt naar de mensen en zegt.

U bent Mijn moeder en Mijn broeders. Want wie de wil van God doet, die is Mijn broer en Mijn zuster en moeder.

Wat ons tot familie van Jezus maakt, is dat wij in Jezus geloven en dat we de wil van God doen. Deze mensen rondom Jezus doen de wil van God.

Ach, als wij toch maar deel konden uitmaken van die menigte! Het waren zulke onvolmaakte mensen. Juist daarom moest Jezus hen bemoedigen met de belofte dat alle zonden vergeven zullen worden. Onvolmaakte mensen krijgen deze belofte van Jezus: alle zonden zullen worden vergeven, als zij maar in Hem geloven.

Daarom mogen onze vele tekortkomingen ons nooit wanhopig maken. Daar is geen enkele reden toe. Al je zonden zijn vergeven, omdat Jezus Christus het volmaakte offer heeft gebracht op het altaar van het heelal, eens en voor altijd.

Wij, onvolmaakte mensen, mogen ons verheugen. De lei is schoongeveegd. En hij blijft schoon zolang wij door het geloof aan Jezus verbonden blijven.

Gods liefde, Zijn geduld en Zijn vergeving raken nooit uitgeput.

Als wij maar familie zijn van Jezus Christus, doordat wij de wil van God doen.

Maar zit er niet een angel in die laatste woorden? Suggereert Jezus niet dat alleen onze volmaakte gehoorzaamheid, het doen van de wil van God, ons aangenaam maakt voor God?

Helemaal niet.

Denk aan de menigte rondom Jezus. Wat bedoelt Hij wanneer Hij zo nadrukkelijk zegt dat die menigte de wil van God doet? Bedoelt Hij dat zij volmaakt zijn? Nee natuurlijk.

Het enige wat zij doen, is trouw luisteren naar de woorden van Jezus. Natuurlijk hadden zij ook de bedoeling om Hem te gehoorzamen. Maar wij weten allemaal hoe zwak onze goede voornemens kunnen zijn en hoe onvolmaakt de resultaten van onze pogingen om te gehoorzamen.

Wij mogen ons altijd vasthouden aan Jezus' woorden van genade.

‘Alle zonden zullen worden vergeven.’

Door God. Uit genade. Vanwege Zijn liefde.

En zelfs ongeloof, zelfs deze zonde tegen de Heilige Geest, kan worden vergeven als wij niet in ons ongeloof blijven volharden.

St. Augustinus schreef in zijn preek over de lessen uit het Nieuwe Testament 21.35.

Het was niet zo dat dit een zonde was die onder geen enkele omstandigheid vergeven kon worden. Zelfs dit kan worden vergeven wanneer er oprecht berouw op volgt.

Zelfs het lasteren tegen de Heilige Geest, het afwijzen van Jezus, kan worden vergeven. Als wij van ongeloof overgaan naar geloof in Jezus Christus.

Niemand is zonder hoop zolang wij ademhalen.

Conclusie

Wij hoeven dus niet gebukt te gaan onder schuldgevoelens en te denken dat alles voor ons verloren is. Niets wat je ooit hebt gedaan of ooit zult doen, kan je scheiden van de liefde van de vergevende God.

Het enige wat ons van God verwijderd houdt, is wanneer wij niet in Jezus Christus geloven.

Laten wij daarom vandaag, en gedurende de groene tijd van groei die voor ons ligt, aan de voeten van Jezus zitten. Laten wij van Hem leren. Laten wij in Hem geloven.

Als wij dat doen, zegt Jezus: 'U bent Mijn broeders en zusters.'

En God de Vader zegt: 'Jij bent Mijn kind. Wees niet bang. Je zonden zijn uitgewist. Niets kan je scheiden van Mijn liefde.'

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.